

Dato: 7. januar 2005
J.nr.: 2004-300-00003

Kommenteret oversigt
over
høringssvar vedrørende Navnelovsudvalgets betænkning nr.
1446/2004 om personnavne

I. Høringen

Betænkningen har været sendt til høring hos:

Helsingør Stift, Fyens Stift, Haderslev Stift, Københavns Stift, Lolland-Falsters Stift, Ribe Stift, Roskilde Stift, Viborg Stift, Aalborg Stift, Århus Stift, Den romersk-katolske Kirke, Det Mosaiske Trossamfund, Den reformerte menighed i Fredericia, Den fransk-reformerte menighed i København, Den tysk-reformerte menighed i København, Det metodistiske trossamfund, Baptistkirken i Danmark, Den ortodokse russiske kirkes menighed i København, Den norske menighed ved Kong Haakon kirken i København, Svenska Gustafs församlingen i København, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Rigsarkivet, Landsarkivet for Nørrejylland, Landsarkivet for Fyn, Landsarkivet for Sønderjylland, Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, Islands Ambassade, Institut for menneskerettigheder, Københavns Universitet - Afdeling for Navneforskning, Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie, Dansk Sprognævn, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Rådet for Etniske Minoriteter, Landsforeningen for Transvestitter og Transseksuelle, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen Et barn To forældre, Landsforeningen Adoption og Samfund, Familieretsadvokaternes Forening, Foreningen af Statsamtmænd, Foreningen af Statsamtsjurister, Den Danske Dommerforening, Dommer fuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Advokatsamfundets Privatretsudvalg, Den Danske Præsteforening, Danmarks Kordegneforening, Personregisterførerne i Sønderjylland, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Civilretsdirektoratet, Kirkeministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

1. Generelt

Helsingør Stift, Lolland-Falsters Stift, Ribe Stift, Århus Stift, Det Mosaiske Trossamfund, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatsamfundets Privatretsudvalg, Domstolsstyrelsen, Kirkeministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration har ikke bemærkninger til betænkningen.

Fyens Stift kan bifalde, at der sker en liberalisering af navnereglerne.

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning kan overordnet tilslutte sig betænkningens forslag til en ny dansk personnavnelov. Afdelingen for Navneforskning finder, at hovedparten af de forenklinger af de eksisterende regler, der lægges op til, må anses for at være i god overensstemmelse med den daglige navnebrug og befolkningens ønsker om personlig frihed på personnavneområdet, således som det kommer til udtryk gennem forespørgsler rettet til Afdelingen for Navneforskning samt i den løbende debat i dagspressen.

Roskilde Stift finder, at den af Navnelovsudvalget foreslåede liberalisering af navneloven er i god tråd med tidens trend: at man ser mennesket som et enkeltindivid og ikke mere som et slægtsmedlem. Stiftet finder, at efternavne hidtil har været udtryk for en slægtsmæssig tilknytning, hvilket i så fald ikke længere vil være tilfældet. Stiftet finder videre, at en vigtig del af forståelsen af sig selv som led i en større sammenhæng derved går tabt, og at det herefter kun vil være personnummert, der vil være identitetsbærende.

Islands Ambassade har med glæde modtaget det foreliggende forslag om en ny navnelov, der vil imødekomme og løse de vanskeligheder herboende islændinge har haft under den nugældende lovgivning, især angående efternavne og i en vis grad angående mellemnavne.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at betænkningen lægger op til en betydelig liberalisering af navnelovgivningen, og at der herved er taget hensyn til samfundsudviklingen, bl.a. med hensyn til kønsligestilling og en ændret befolkningssammensætning.

Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie kan tilslutte sig hovedprincippet om yderligere lempelser.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab kan tilslutte sig betænkningens forslag til en ny dansk navnelov. Selskabet mener, at de foreslåede regler er i overens-

stemmelse med den daglige navnebrug og med de ønsker om personlig frihed på personnavneområdet, som kan konstateres i den offentlige debat. Selskabet betragter det som positivt, at lovgivningen nærmer sig den norske og svenske lovgivning på området, og at den afspejler de seneste års kulturelle og familiemæssige udviklinger.

Foreningen trans-danmark kan i det store hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets betænkning og det deri anførte lovudkast.

Statsamtet Vestsjælland kan generelt tilslutte sig høringsvaret fra Foreningen af Statsamtmand.

Danmarks Kordegneforening er enig i, at en modernisering og liberalisering af navneloven er påkrævet og finder, at der er mange af de foreslåede ændringer, der vil betyde en lettere adgang for borgerne til at få foretaget relevante navneændringer. Foreningen finder det dog underligt, at der kun er udpeget en repræsentant efter indstilling fra folkekirken, idet de mener, at navneloven er et af kordegnenes store områder. Der burde derfor efter foreningens opfattelse også have været udpeget en repræsentant for kordegnene.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender skal vedrørende udpegelsen af de 10 medlemmer i Navnelovsudvalget påpege, at den danske folkekirke var repræsenteret ved et medlem udpeget efter indstilling af den danske folkekirke – præster og kordegne. Herudover var udpeget et medlem efter indstilling af Kirkeministeriet. Det er på den baggrund Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at den danske folkekirke var tilstrækkeligt repræsenteret.

Kommunernes Landsforening tager i lyset af det af Navnelovsudvalget foreslåede skift i opgavefordelingen på vielsesområdet afstand fra, at de kommunale parter ikke har været inddraget aktivt i udvalgets arbejde.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder ikke, at det er muligt ved sammensætningen af et lovforberedende udvalg at forudse ethvert forslag, som måtte opstå i dette udvalg, og ministeriet finder det derfor heller ikke muligt at sammensætte udvalget herefter. Som repræsentant for CPR-siden var udpeget et medlem efter indstilling fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

2. Lovudkastets opbygning, definitioner m.v.

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at rækkefølgen i loven ud fra en sproglig logisk synsvinkel burde være: fornavn – mellemnavn – efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i den af Navnelovsudvalget foreslåede opbygning af loven, idet denne er opbygget efter historisk tradition.

Foreningen af Statsamtsjurister finder det forvirrende, at det i Navnelovsudvalgets lovudkast i § 16, stk. 3, nr. 1, er anført: ”efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 7, § 6, § 7, stk. 1, nr. 2 og 3, samt ændringer i efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 6” – altså at man starter med at nævne § 4 og herefter § 6 og 7 og så § 4 igen. Herudover har foreningen anført, at der i lovudkastets § 4, stk. 1, nr. 5 og § 11, nr. 6, bør tilføjes et nuværende eller tidligere, jf. betænkningen s. 230, samt at det i lovudkastets § 5, stk. 2, bør præciseres, at der skal indgives ansøgning for barnet samtidig med forældrenes ansøgning, da det ikke er tilstrækkeligt at afgive en hensigtserklæring om, at barnet skal have navnet senere.

Den anførte formulering af § 16, stk. 3, nr. 1, skyldes, at der for så vidt angår sager efter § 4, stk. 1, nr. 7, § 6 og § 7 stk. 1, nr. 2 og 3, er tale om ansøgninger om et ”nyt” efternavn, hvorimod der ved sager efter § 4, stk. 1, nr. 6, er tale om ansøgninger om ændring af et efternavn, personen bærer i forvejen, og som ikke er en navneændring som nævnt i § 16, stk. 3's chapeau (indledning), hvorfor § 16, stk. 3, nr. 1, heller ikke kan forenkles med henvisning hertil. For så vidt angår det af foreningen anførte vedrørende § 4, stk. 1, nr. 5 og § 11, nr. 6, er ministeriet enig heri og har derfor indføjet ”nuværende eller tidligere” i lovforslagets tekst. For så vidt angår § 5, stk. 2, finder ministeriet det ikke nødvendigt at tilføje det anførte i selve lovteksten, men finder, at dette på mere hensigtsmæssig vis kan præciseres i bemærkningerne dertil og i en eventuel bekendtgørelse og/eller vejledning.

Foreningen af Statsamtmænd påpeger, at lovudkastets § 16 kan forenkles væsentligt ved i stk. 2, at indsætte en bemyndigelse til justitsministeren [ministeren for familie- og forbrugeranliggender, ministeriets tilføjelse] til at fastsætte, hvilke sager, der skal behandles af statsamtet. Stk. 3 og 4 i udkastets § 16 kan herefter udgå.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Foreningen for Statsamtmænd i, at lovudkastet kunne forenkles på den af foreningen anførte måde. Ministeriet finder dog, at den anførte formulering af bestemmelsen bør opretholdes, da denne klart tilkendegiver, at hovedkompetencen ligger hos ministerialbogsføreren.

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at loven ville vinde ved en mere entydig afgrænsning af, hvad loven forstår ved et "navn", eksempelvis i forhold til lovudkastets straffebestemmelse i § 26, uanset at dette ikke er en nem opgave.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anser det ikke for muligt eller hensigtsmæssigt på tilfredsstillende vis at definere, hvad der forstås ved et "navn". Dette skyldes bl.a., at navne, som sproget og samfundet i øvrigt, er under konstant udvikling. Det er derfor ministeriets opfattelse, at en i loven fastsat definition på begrebet "navn" vil kunne begrænse, bremse eller påvirke den naturlige udvikling af dette begreb.

3. Efternavne

3.1. Beskyttede efternavne (navne der i Danmark bæres af flere end 1000 personer)

Roskilde Stift foreslår, at man sætter personantalsgrænsen til 3000 i stedet for 1000.

Viborg Stift er af den opfattelse, at et navn for at være ubeskyttet (frit) bør bæres af væsentlig flere end 1000 personer.

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie finder det betænkeligt, at der lægges en statistisk beregning til grundlag for beskyttelse af navne, idet der består en nær sammenhæng mellem efternavn/slægtsnavn og afstammings- eller tilknytningsforholdet, uanset hvor mange personer, der måtte bære et bestemt navn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at der ved meget udbredte navne næppe er nogen reel krænkelsesrisiko ved, at andre kan antage navnet uden slægtsmæssig tilknytning, da personer, der bærer et meget udbredt navn, ikke kan anses for at have nogen forventning om slægtsmæssig forbindelse til andre personer, der bærer samme navn. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 119-121, samt til betænkningens bilag 5. Det er derfor ministeriets opfattelse, at hensynet til den enkeltes ret til selv at bestemme sit navn bør veje tungere end hensynet til personer, der bærer et meget udbredt efternavn.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at der i betænkningen er taget højde for de krav, som EF-traktaten ifølge EF-domstolens praksis stiller til denne lovgivning, men påpeger samtidig, at Navnelovsudvalget i et antal tilfælde har valgt ikke at gå

længere end nødvendigt efter den eksisterende praksis. Såfremt instituttet skal pege på noget, der muligvis kunne fortjene yderligere overvejelser, kan der henvises til spørgsmålet om, hvorvidt den navneretlige beskyttelse skal ophøre, hvis en persons eller families navn ikke længere bæres her i landet, fordi bæreren har benyttet sin ret til fri bevægelighed. Instituttet finder ikke, at det kan udelukkes, at EF-domstolen vil finde, at det kan udgøre en vis hindring for unionsborgernes frie bevægelighed, såfremt et efternavn, der kun bæres af en person og eventuelt dennes familie her i landet, ikke længere er beskyttet ved de pågældendes udrejse af Danmark. Instituttet rejser herefter spørgsmål om, hvorvidt det vil være muligt, at navnebæreren på forhånd kan tage forbehold over for fortabelsen af beskyttelsen, således at navnebæreren selv pålægges ansvaret for, at en kontrolmulighed til stadighed er til stede.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at det for det første ikke kan antages, at EF-domstolen vil vurdere, at det forhold, at der ved en navnebærers udrejse af Danmark er en risiko for, at andre, der ønsker pågældende navn, antager navnet som nydannet efternavn, udgør en restriktion for personers ret til fri bevægelighed. Herudover skal ministeriet påpege, at beskyttelsen alene mistes ved endelig udrejse af Danmark. Navne på personer, der alene er midlertidigt udrejst og således ikke har skiftet domicil, vil fortsat være beskyttet. Personer, der er udrejst fra Danmark og er registreret i folkeregistret, vil fortsat efter registrering af udrejse fra Danmark dukke op under deres navn ved en søgning herpå i folkeregistret. Der vil således alene blive givet tilladelse til, at en person uden slægtsmæssig tilknytning til navnet kan erhverve navnet, såfremt det antages, at samtlige bærere af navnet er endeligt udrejst af Danmark. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvor bæreren er en asylansøger, der under asylsagen er blevet registreret i folkeregistret og herefter bliver udvist/udsendt af Danmark uden at opnå egentligt domicil i Danmark, eller hvor bæreren har været udrejst af Danmark med henblik på at tage fast og varigt ophold i udlandet. Dette vil f.eks. ikke være tilfældet, hvis udrejsen skyldes udstationering, uanset at man har været udrejst i mange år. Ved tvivl herom vil beskyttelsen ikke bortfalde. En egentlig anmeldelsesordning findes derfor ikke nødvendig, da beskyttelsen alene i meget få tilfælde vil fortabes. Desuden vil de administrative ressourcer ved en sådan anmeldelsesordning være store.

Foreningen af Statsamtmand finder det hensigtsmæssigt at gå væk fra ”forbeholdte efternavne” og erstatte det med ”beskyttede efternavne”.

3.2. Efternavn erhvervet ved ægteskab kan videregives til eventuelle nye børn og ægtefæller (afskaffelse af "giftenavn")

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning tilslutter sig forslaget om at afskaffe begrebet "giftenavne" (dvs. en begrænsning i videregivelsesmulighederne for navne erhvervet ved ægteskab), en term, der bedømt ud fra folks henvendelser til afdelingen, har været svær at forstå. Den moderne familiestruktur med mange skilsmisser og sammenbragte familier gør det meget vanskeligt at opretholde det hidtidige system.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab tilslutter sig forslaget og anfører, at enhver dansk familie kommer i nær kontakt med skilsmisser og sammenbragte børn og bliver berørt af de navnemæssige problemer, de nugældende regler medfører.

Roskilde Stift foreslår, at man ikke kan give et navn, som man har giftet sig til, videre til nye børn eller ægtefæller uden at få samtykke fra den person, man oprindeligt har fået navnet fra.

Viborg Stift finder det betænkeligt, at et efternavn erhvervet ved ægteskab kan videregives til en senere ægtefælle samt børn.

Kordegneforeningen finder muligheden for, at en person kan videregive et navn erhvervet ved ægteskab til en ny ægtefælle problematisk. Foreningen mener, at såfremt "eget efternavn" forsvinder med en ny navnlov, bør man undtage de efternavne, der er beskyttet efter beskyttelsesreglen (under 1000 personer).

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie finder, at muligheden for videregivelse af et efternavn erhvervet ved ægteskab i forhold til den gældende lov er en svækkelse af navnets betydning for personlig og slægtsmæssig identitetsforståelse, men finder dog, at videregivelse i visse tilfælde kan være ønskelig af hensyn til navnefællesskab i en familiegruppe.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til den tidligere ægtefælle ikke fortsat kan antages at være tilstrækkeligt tungtvejende til at opretholde den eksisterende sondring mellem eget efternavn og giftenavn. Dette skyldes bl.a., at et ønske om at videreføre en tidligere ægtefælles efternavn uanset ægteskabets ophør normalt alene kan antages at være aktuelt, hvor bæreren har en sådan tilknytning til navnet, at det reelt opleves som en del af den pågældendes identitet i forhold til omverdenen. Hertil kommer, at et efternavn erhvervet på grundlag af samtykke fra en ægtefælle principielt ikke adskiller sig

fra en situation, hvor navnet i øvrigt er erhvervet ved samtykke, og hvor der efter gældende ret ingen begrænsning er i adgangen til at give et sådant navn videre, uanset at den relation, der lå til grund for samtykket, ophører. Det er derfor ministeriets opfattelse, at den, der har båret et efternavn på grundlag af ægteskab, i almindelighed må antages at have en sådan tilknytning til navnet, at det bør behandles på linje med et hvilket som helst andet navn, som vedkommende har båret. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 121-124 og til punkt 2.2.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.3. Tipoldeforældres efternavne

Viborg Stift finder det positivt, at der vil være mulighed for at erhverve tipoldeforældres efternavne.

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie ser med glæde, at kredsen er udvidet fra 1980-lovens oldeforældre til tipoldeforældre. For at undgå kommende revisioner til tiptipoldeforældre m.v. anbefaler samfundet for dansk genealogi og personalhistorie dog, at der indføres en formulering, der kan blive stående, således at henvisningerne til generationerne erstattes af en henvisning til "en person navngivet efter indførelsen af faste efternavne i Danmark" (1856) .

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i, at det af hensyn til fremtidige ændringer af navneloven ville være lettere at lade generationsfastsættelsen erstatte af et fødselsskæringsår, eksempelvis 1828. Da der dog stadig vil være mulighed for at dokumentere en forfaders navn, uanset denne er født før det generelle skæringsår, finder ministeriet det fortsat mere hensigtsmæssigt, at afgrænsningen sker ved benævnelse af generationer.

3.4. Mellemlavn som efternavn

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning anfører, at det efter afdelingens opfattelse klart er ønskeligt, at mellemlavn kan erhverves som efternavn, idet der i dag er mange, der benytter deres mellemlavn som efternavn i daglig tale, og som føler en tilknytning til navnet, som kan sidestilles med den traditionelle slægtskabsfølelse i forhold til slægtsnavne. Med muligheden for at tage et mellemlavn som efternavn vil man efter afdelingens opfattelse afskaffe en mængde forvirring, som i dag f.eks. opstår ved, at man ikke kan videregive sit mellemlavn til ægtefællen eller lade navnet indgå i en bindestregskombination. Efter afdelingens opfattelse bør det sproglige argument samt hensynet til befolkningens faktiske navne-

brug veje tungere end hensynet til de slægter, der måtte bære samme navn som efternavn.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab finder, at det at efternavne af typen *Mørch* i kombinationen *Mørch Petersen* skal kunne tages som eneste efternavn, forekommer som en indlysende løsning på dette udbredte problem.

Foreningen af Statsamtmand anfører, at den foreslåede ændring vil forenkle behandlingen af sager om ansøgning om at antage et mellemnavn som efternavn væsentligt.

Roskilde Stift foreslår, at man ikke uden videre kan gøre mellemnavne til efternavne.

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie finder, at den foreslåede bestemmelse åbner en uheldig mulighed for, at mellemnavne kan antages som en genvej til antagelse af et efternavn vedkommende ellers ikke kunne antage.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder som Navnelovsudvalget efter en nøje afvejning af hensynet til de personer, der bærer et forbeholdt efternavn og deres ret til beskyttelse af dette over for hensynet til, at de personer, der har ret til at bære samme navn som mellemnavn, har en særlig tilknytning til dette navn, disse personers stærke ønske om at tage navnet som efternavn, samt at dette letter den praktiske brug, da mange af disse personer allerede i dag i daglig tale identificeres med dette navn, at det fremover bør være muligt at tage et mellemnavn som efternavn. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 130-133 og til punkt 2.6.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.5. Kønsbestemt endelse af efternavne

Den ortodokse russiske kirkes menighed i København finder, at muligheden for kønsbøjning af efternavne bør fastsættes ved lov.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at der i en kommende navnelov bør indføres en mulighed for antagelse af et efternavn med kønsbestemt endelse, se således lovforslagets § 4, stk. 1, nr. 6.

3.6. Efternavn på baggrund af samtykke fra samtlige bærere af navnet i Danmark

Foreningen af Statsamtsjurister er betænkelig ved at indføre mulighed for at antage et beskyttet efternavn på samtykkegrundlag, idet en sådan ordning vil være forbundet med meget besværlig administration. Foreningen finder, at forslaget, uanset indførelsen af klare regler om at begrænse ansøgerens ret til aktindsigt, vil medføre vanskelige diskussioner med ansøgere, der har fået afslag på at opnå et navn på samtykkegrundlag med en begrundelse, der ikke har den fornødne klarhed for ansøgeren til at blive forstået og accepteret.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Foreningen af Statsamtsjurister i, at ordningen bliver svært administrerbar, og at den begrænsede mulighed for aktindsigt vil kunne medføre utilfredse borgere. Ministeriet er dog samtidig enig med Navnelovsudvalget i, at muligheden for at erhverve et navn ved samtykke bør indgå i den nye lov, da ansøgning herom efter ministeriets opfattelse ofte vil komme fra et slægtsmedlem, som ikke kan erhverve navnet efter den nugældende lovs § 8, nr. 4, og som ofte kender samtlige bærere af navnet. Hensynet til slægten og til, at det i mange af sagerne ikke kan forventes at være et problem for ansøgeren at indhente de nødvendige samtykker, vejer efter ministeriets opfattelse tungere end hensynet til det administrative besvær, der måtte opstå i enkelte sager. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 133-134 og til punkt 2.7.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.7. Samlevers efternavn

Da mange par lever sammen uden at være gift, finder **Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning**, at der er behov for at give folk mulighed for også navnemæssigt at sidestille et ugift samlivsforhold med ægteviede par.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab finder, at de mange par, der lever sammen uden at være gift, bør sidestilles med par, der har valgt at gifte sig.

Vojens Kommune anfører, at det kan blive kaotisk, hvis man kan tage sin samlevers navn, da der jo er nogen, som skifter samlever oftere end andre.

I lovudkastets § 5, stk. 2, er anført, at det er en betingelse, at man har levet sammen i mindst to år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn. Efter ministeriets opfattelse bevirker disse betingelser, at ansøgning om navneændring alene vil blive imødekommet, hvor der er en vis stabilitet i samlivsforholdet.

Viborg Stift finder, at forslaget om, at samlevende kan erhverve hinandens efternavn, nøje bør overvejes i lyset af, at de samlevende personer kan indgå ægteskab og herved opnå den konsekvens, at man kan bære hinandens efternavn og i øvrigt også andre favorable konsekvenser, såsom arveret m.v.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at man også på navneområdet bør sidestille gifte og ugifte samlevende. Ministeriet lægger herved vægt på det meget høje antal af ugifte samlevende i Danmark (i 2003: 600.000), som fortsat er vokset trods Ægteskabsudvalgets familiestrategi fra midten af 70'erne, at de ugifte samlevende også på andre områder er ligestillet med gifte (leje, samvær, forældremyndig m.v.), at disse samlevende kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at kunne tilkendegive, at de anser sig for en familie ved at anvende et fælles efternavn, og at reglen især for børns vedkommende vil være egnet til at styrke oplevelsen af at være en del af en familie. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 124-127 og til punkt 2.3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

3.8. Anmeldelse af navn på selskab, forening, varemærke eller lignende og kunstnernavn

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning anfører, at det kan diskuteres, om det er hensigtsmæssigt at videreføre den hidtidige liste over – samt heraf følgende beskyttelse af – informelle navne som kunstnernavne, samt kommercielle navne på firmaer, varemærker m.v. i en lov om personnavne. Ønsket om at undgå kollision mellem disse navnegrupper bør kunne rummes inden for rammerne af en sproglig-kulturel vurdering af navnets egnethed. Det bør således i en behandling af en ansøgning om erhvervelse af efternavnet Titan indgå i overvejelserne, om elevatorfabrikatet Titan er en hindring for, at navnet kan fungere som et efternavn. Der henvises til, at et givet for- eller efternavn ikke automatisk bør kunne krænke brugen af samme navn/ord/bogstavkombination i en anden sammenhæng. Afdelingen finder, at beskyttelse af kommercielle navne, kunstnernavne, pseudonymer, varemærker og firmanavne, der er oprindelige for- og efternavne bør rummes inden for anden lovgivning, hvor det bør diskuteres, om der bør være en beskyttelse mod en ikke-kommerciel brug af navnene.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at der synes at være et reelt behov for fortsat at beskytte firma- og kunstnernavne. Beskyttelsen efter navneloven er ikke sammenfaldende med beskyttelsen i virksomhedslovgivningen, markedsføringslovgivningen og varemærkeloven. Bestemmelsen i

lovudkastets § 7, stk. 2, indebærer således bl.a. en indirekte beskyttelse mod, at firmanavne, varemærker, kunstnernavne m.v., tages som personnavne af personer, der herefter kan etablere virksomhed m.v. i det pågældende navn. Der henvises til s. 153-155 i Navnelovsudvalgets betænkning.

3.9. Patronymnavne

Islands Ambassade har anført, at den nye navnelov bør indebære en forståelse for det islandske ejefald, der ofte også gælder patronymefternavnene, og at loven således f.eks. bør acceptere, at en person, hvis far hedder Hjörtur, vil få efternavnet Hjartardóttir eller Hjartarson. Der henvises generelt til islandsk navnetradition og grammatik.

I betænkningens lovudkast § 7, stk. 1, nr. 2, er indført en adgang til at tage et efternavn, der består af en af forældrenes fornavn med anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur som tillader dette. Efter den foreslåede bestemmelse vil der kunne erhverves efternavne, som tilgodeser det islandske ejefald, jf. de specielle bemærkninger til lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 2.

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning anfører, at termen ”patronymnavn” ikke er heldig, idet den for den sprogkyndige betyder ”fadernavnsnavn” og derved skygger for den vigtige nyskabelse, at navnet nu også kan dannes med udgangspunkt i moderens fornavn. Afdelingen anfører videre, at termen dog er svær at undgå.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i det af Afdelingen for Navneforskning anførte vedrørende termen ”patronymnavn”, men må dog samtidig, som afdelingen, konstatere, at termen er svær at undgå, da det er den term, der som overbegreb kommer tættest på det, der foreslås. Da det klart af lovteksten fremgår, at der også er mulighed for at danne et navn med udgangspunkt i moderens fornavn, finder ministeriet ikke, at termen ”patronymnavn” bør udelades eller suppleres af begrebet ”metronymnavn”, som må anses for at være forholdsvist ukendt i almindelig dansk sprogbrug. Ministeriet finder derimod, at ”patronymnavn” i forbindelse med den kommende navnelov bør forstås således, at dette også omfatter navne dannet med udgangspunkt i moderens fornavn.

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie kan fuldt ud tilslutte sig genindførelsen af patronymerne og ser gerne dette udvidet med mulighed for at antage et –sen navn dannet af en af foregående fire generationers mandlige forfædres for-

navne. For så vidt angår matronymerne [metronymerne, ministeriets tilføjelse] gør samfundet for dansk genealogi og personalhistorie opmærksom på, at sådanne navne i modsætning til patronymerne ikke har bred hjemmel i dansk navneskik, hvilket efter samfundets opfattelse må have en vis vægt i forhold til de i betænkningen anførte hensyn til ligestilling. Hvis muligheden for matronym ønskes bibeholdt af hensyn til herboende færingere og islændinge, finder samfundet for dansk genealogi og personalhistorie, at dette kan nævnes særskilt.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at der ikke bør indføres en adgang til at danne patronymnavne på endelsen –sen, idet denne endelse må opfattes som kønsneutral. Efter ministeriets opfattelse bør der ikke ved antagelse af et patronymnavn være adgang til at gå længere tilbage end forældreledet, idet patronymnavnet efter ministeriets opfattelse netop henviser til forholdet mellem barn og forælder og ikke til den øvrige slægt. Ministeriet finder som Navnelovsudvalget, at regler om adgang til at føre fremmed navneskik, eksempelvis metronymer (der bl.a. føres efter islandsk navneskik), bør gælde for alle, så der ikke sker forskelsbehandling, der typisk vil medføre, at herboende udlændinge stilles bedre end danske statsborgere. Herudover er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til kønsligestilling taler for, at de danske navneregler formuleres kønsneutralt, uanset at den pågældende oprindelige navneskik ikke indeholder en sådan navnepraksis.

3.11. Dobbelte efternavne/bindestregsefternavne

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie anfører, at efter dansk navneskik vil rækkefølgen af dobbelte efternavne, når det ene navn er patronym, altid være patronym først og derefter slægtsnavn, f.eks. Thomesen Sehested. Efter samfundet for dansk genealogi og personalhistories opfattelse er det vigtigt at få denne hidtidige faste rækkefølge fastlagt i teksten for at undgå brud med traditionen og dermed risikere navngivning med efternavn først og patronym sidst.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anser det ikke for hensigtsmæssigt, at det i loven fastsættes, hvilken rækkefølge eventuelle bindestregsefternavne skal anføres i, eller hvilket af to mulige efternavne, der bør være henholdsvis mellem- og efternavn. Dette skyldes, at ministeriet støtter det af Navnelovsudvalget anførte udgangspunkt for en ny navnelovgivning: at den enkelte selv bør have ret til at bestemme sit navn, medmindre der er stærke grunde til at hindre den pågældende heri, såsom hensynet til at beskytte slægtsfølelsen hos andre og hensynet til at sikre, at de navne, der kan tages, fungerer hensigtsmæssigt i den daglige kommunika-

tion. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder ikke, at der er sådanne stærke grunde til at skulle indskrænke den enkeltes ret til selv at bestemme rækkefølgen af et eventuelt bindestregsefternavn eller hvilket af to navne, der skal være henholdsvis mellem- og efternavn.

4. Melleminavne

4.1. Melleminavne som tillige er fornavne

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at lovudkastets anerkendelse af at navne som *Bjørn* sprogligt kan fungere som mellemnavn i navnekombinationen, *Mette Bjørn Hansen*, er vigtig, og at lovudkastets løsning heraf må anses for den bedste løsning.

4.2. Adgang til at tage ægtefælles mellemnavn som mellemnavn og afskaffelse af adresseringsmelleminavnene

Foreningen af Statsamtmand anbefaler, at den gældende ordning med de såkaldte adresseringsmelleminavne afskaffes og anfører, at dette hænger sammen med forslaget om, at man skal kunne tage ægtefællens mellemnavn.

5. Fornavne

Præsteforeningen har generelt understreget nødvendigheden af en videreførelse af den fleksibilitet, som Kirkeministeriet hidtil har udvist ved godkendelse af navne med meget kort frist forud for dåb, idet en sådan fleksibilitet er af afgørende betydning for udførelsen af præsters arbejde i forbindelse med dåb.

Se Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders bemærkninger til Kordegneforeningens hørings svar under punkt 7.1.

5.1. Eget og passende fornavn

Viborg Stift er af den opfattelse, at den hidtidige ordning, hvorefter et navn ikke må antages, såfremt det er til ulempe, bør fastholdes. Stiftet finder det vigtigt, at

navnet er passende, ikke kan vække anstød og ikke er til ulempe for den pågældende.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab bifalder, at der fortsat skelnes mellem pige- og drengenavne i den danske navngivning og finder, at lempelse af adgangen til at tage et kønsneutral fornavn vil kunne løse problemer for transseksuelle. Selskabet anser det for særdeles vigtigt, at afklaringen af, om et navn kan karakteriseres som et fornavn eller et efternavn, og om et navn kan siges at være egnet eller passende som fornavn, ofres passende opmærksomhed.

Foreningen trans-danmark finder, at den eksisterende ordning for transseksuelle [se herom Navnelovsudvalgets betænkning s. 59-60, ministeriets tilføjelse] er yderst bureaukratisk, og at der er adskillige personer, der på forhånd opgiver at søge fornavnsskift efter forsøgsordningen. Det er foreningens opfattelse, at sexologisk Klinik er for tilbageholdende med at afgive en positiv erklæring til støtte for ønsket om navneskift, at klinikken sjældent støtter navneskiftsønsket, hvis ansøgeren ikke ønsker kønsskifteoperation, og at Civilretsdirektoratet [nu Familiestyrelsen, ministeriets tilføjelse] alene baserer dets afgørelse på Sexologisk Kliniks udtalelse.

Efter foreningen trans-danmarks opfattelse bør muligheden for at tage et navn, der betegner det modsatte køn også gælde for transvestitter, og en ansøgning om at tage et navn, der betegner det modsatte køn, bør imødekommes alene på baggrund af en erklæring fra den pågældende om at være transseksuel eller transvestit. Foreningen har henvist til, at dette er ordningen i Norge. Herudover har trans-danmark anført, at der i loven bør fastsættes en regel, hvorefter justitsministeren [ministeren for familie- og forbrugeranliggender, ministeriets tilføjelse] kan fastsætte regler om i hvilket omfang personer, der har fået tilladelse til at antage et fornavn, der betegner det modsatte køn, skal have krav på at få ændret legitimationspapirer, dokumenter m.v.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er fortsat af den opfattelse, at den eksisterende ordning fungerer tilfredsstillende, og at denne ordning på tilfredsstillende vis imødekommer hensynet til transseksuelle personers behov for at erhverve et fornavn, der betegner det ønskede køn, samtidig med at den helt klare hovedregel om krav om fornavnes kønskorrekthed beskyttes på tilfredsstillende vis. Ministeriet finder således ikke, at muligheden for at tage et fornavn, der betegner det modsatte køn, på nuværende tidspunkt bør udvides yderligere. For så vidt angår spørgsmålet om fastsættelse af regler om ret til nye dokumenter finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender som Navnelovsudvalget ikke i forbindelse

med den nye navnelov at burde tage stilling hertil, da dette spørgsmål ikke er reguleret eller bør reguleres i navneloven.

5.2. Muligheden for konkret tilladelse til at antage et ikke-godkendt fornavn

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at der bør kunne gives godkendelser fra sag til sag for at imødekomme bl.a. voksne, myndige persons ønske om at tage et fornavn, som kunne skønnes uegnet til en mindreårig. Der henvises bl.a. til de ca. 700 numerologisk motiverede sager, som afdelingen behandler for Kirkeministeriet. Efter afdelingens opfattelse bør der inden for de skitserede regler i lovudkastet kunne formuleres lempelser, der gør det lettere for voksne, myndige personer at skifte navn, også til navn med retskrivningsfremmed stavemåde, hvis det vel at mærke ikke indlemmes i almensproget, men forbeholdes som et unikt tilfælde for den pågældende enkelte ansøger.

Dansk Sprognævn finder det generelt hensigtsmæssigt, at personnavne bliver skrevet på en sådan måde, at de kan læses og udtales uden for stort besvær. Nævnet finder, at der må kunne vælges en retskrivningsfremmed stavemåde i enkeltstående tilfælde, men kun hvis navnet ikke føres automatisk ind på listen over godkendte navne. Nævnet mener derfor, at der må kunne tages konkret stilling, når en person ønsker at tage et retskrivningsfremmed navn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder som Navnelovsudvalget, at et fornavn ikke bør kunne godkendes, hvis det generelt er uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvor navnet et stavet på en måde, som gør det uegnet til at blive anvendt som kommunikationsredskab, se Navnelovsudvalgets betænkning s. 186. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at lighedshensyn i disse sager taler med betydelig styrke for, at et fornavn, der kan tillades én borger, bør kunne tages af enhver. Det må således anses for uforstående for en borger, der har fået afslag på et fornavn, hvis den pågældende bliver bekendt med, at andre har fået tilladelse til at bære navnet. Hertil kommer, at afskaffelsen af adgangen til konkrete godkendelser af fornavne også begrundes i praktiske hensyn ved behandlingen af navneansøgninger, idet det vil kunne undgås, at det samme navn skal behandles flere gange. Der henvises til Navnelovsudvalgets betænkning s. 190 – 192.

6. Høring af forældre, der ikke har del i forældremyndigheden

Foreningen Et barn To forældre tiltræder den i lovudkastet fastsatte høringspligt i lovudkastets § 23 og bemærkningerne hertil.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at der i betænkningen er taget højde for de krav, som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ifølge konventionsorganernes praksis stiller til navnelovgivning, men påpeger samtidig, at Navnelovsudvalget i et antal tilfælde har valgt ikke at gå længere end nødvendigt efter den eksisterende praksis. Såfremt instituttet skal pege på noget, der [udover punktet 3.1, ministeriets tilføjelse] muligvis kunne fortjene yderligere overvejelser, kan der henvises til spørgsmålet om høring af en forælder uden del i forældremyndigheden over et barn, ved ændring af barnets mellem- eller efternavn, jf. lovudkastets § 23. Institutet finder, at det næppe kan udelukkes, at også ændring af et barns fornavn, hvis dette er det samme fornavn, som forælderen uden del i forældremyndigheden bærer, vil kunne ses som et indgreb i tilknytningen til den pågældende forælder. Institutet henviser til Georg Rogl-sagen (10/05/1995).

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder på baggrund af den nuværende praksis i navnesager fra Menneskeretsdomstolen ikke, at undladelse af høring af en forælder uden del i forældremyndigheden i sager om ansøgning om ændring af fornavn, hvor dette fornavn også bæres som fornavn af forælderen, vil kunne udgøre en krænkelse af menneskeretskonventionen. Dette skyldes, at personers første fornavn efter dansk navnskik ikke som personers mellem- og efternavn er udtryk for en slægtsforbindelse, men derimod netop betegner individet. En person, der eksempelvis hedder Michael til fornavn, kan ikke alene på grund af dette fornavn antages at have en slægtsforbindelse til en anden person, der hedder Michael til fornavn. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har derimod ændret høringsbestemmelsen i lovforslagets § 23 således, at der også skal ske høring, hvor barnet bærer den pågældende forælders fornavn som mellem- eller efternavn.

Foreningen af Statsamtmand nævner, at høringspligten i lovudkastets § 23 vil kunne give statsamtterne og ministerialbogsføreren administrative vanskeligheder og i visse tilfælde vil forlænge sagsbehandlingen.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er opmærksom på, at den foreslåede lovændring vil gøre disse sager tungere at administrere, men ministeriet er samtidig enig med Navnelovsudvalget i, at høringspligten følger af Menneskeretsdomstolens praksis, som Danmark er folkeretligt forpligtet til at følge, hvorfor en bestemmelse om høringspligt efter ministeriets opfattelse ikke kan undlades.

Kordegneforeningen anmoder om, at der kommer meget klare regler for administrationen af høringspligten, idet foreningen finder det nødvendigt, at denne bestemmelse administreres ens over hele landet.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er opmærksom på, at administrationen af denne bestemmelse kan være kompliceret og er derfor indstillet på via vejledning, undervisning m.v. at hjælpe de relevante myndigheder med administrationen heraf.

Frederiksberg Kommune anfører, at kommunen forudsætter, at afgørelsen af, hvorvidt der skal ske høring eller ej, og om en eventuel protest er rimelig, vurderes af statsamtet og ikke af ministerialbogsføreren.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder det mest hensigtsmæssigt, at det er den myndighed, som er kompetent til at behandle den konkrete navneansøgning, der også som led i denne behandling tager stilling til spørgsmål efter § 23. En forsvarlig sagsbehandling på dette punkt kan efter ministeriets opfattelse dels sikres ved, at der, som anført i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 23, udstedes bekendtgørelse om, at afgørelser efter § 23 kan påklages til Familiestyrelsen, og at en sådan klage gives opsættende virkning, dels ved undervisning og udstedelse af generelle retningslinier.

7. Kompetencereglerne

7.1. Hvilke(n) myndighed(er) skal administrere den nye lov

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at lovudkastets forenkling af, hvilke myndigheder, der behandler navnesager, herunder klagesager, er meget positivt set ud fra afdelingens synspunkt og ud fra afdelingens erfaringer fra talrige forespørgsler fra private borgere. Med moderne IT-teknologi finder afdelingen det mindre betydningsfuldt, hvilken konkret myndighed der behandler navnesager som førsteinstans. Afdelingen anfører videre, at den på baggrund af afdelingens gode erfaringer med at yde konsulentbistand i forbindelse med behandlingen af (især) fornavnssager (nye navne) finder det meget væsentligt at sikre, at der også med den nye lov er den fornødne faglige ekspertise til stede, og at den udnyttes i alle instanser af sagsbehandlingen med henblik på en ensartet godkendelsesprocedure.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender forventer, at der også ved behandling af ansøgning om nye fornavne efter den nye navnelov vil være brug for navnefaglig ekspertise, og at der derfor i hvert fald i disse sager fortsat vil ske høring af Afdeling for Navneforskning.

Kordegneforeningen anfører, at den anser det for værende god borgerservice, at borgeren kun skal henvende sig et sted, og at navneændringer fortsat er en opgave for folkekirken, idet disse sager på den måde stadig kan løses i det lokale nærområde. Vedrørende godkendelse af fornavne, håber foreningen, at godkendelse fortsat kan ske ved henvendelse til registreringskontoret, idet foreningen forudser en hurtigere sagsbehandling, hvis disse sager skal gennem statsamtterne. Foreningen har i den forbindelse anført, at den finder det vigtigt for borgerne, at sagsbehandlingen særligt vedrørende fornavne kan ekspederes så hurtigt og effektivt som muligt.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at behandlingen af ansøgninger om ikke-godkendte fornavne (nye fornavne) bør ske i statsamtterne. Dette skyldes hensynet til, at disse sager vil kræve en indgående behandling og indebære en meget stor grad af skønsvurdering, som må anses for bedst at kunne varetages i statsamtterne. Hensynet til en ensartet praksis taler også for at kompetencen samles på få myndigheder.

Frederiksberg Kommune har for så vidt angår anmeldelse af antagelse af ægtefællens mellem- og/eller efternavn anført, at kommunen ikke er enig med Navnelovsudvalget i, at det ikke giver borgeren mere besvær, at muligheden for at antage ægtefælles mellem og/eller efternavn ved vielse ophæves, og at vielsesmyndighedens mulighed for at foretage navneændringer afskaffes. Kommunen påpeger, at borgeren efter de gældende regler blot skal sætte et kryds på ægteskabserklæringen for at få ændret navn i forbindelse med vielsen. Efter forslaget skal borgeren udfylde endnu en ansøgningsblanket, og vielsesmyndigheden skal udlevere skemaet og eventuelt modtage og videresende det til ministerialbogsføreren. Borgeren vil endvidere ikke længere kunne dokumentere nuværende navn ved fremvisning af vielsesattesten. Herudover kommer, at de kommunale vielsesmyndigheder ikke længere vil kunne give udenlandske par uden bopæl i Danmark (turistvielser) ægtefællenavne. Endelig gør kommunen opmærksom på, at Navnelovsudvalgets lovudkast vil betyde, at mange borgere, der ikke er medlem af den danske folkekirke, skal henvende sig til folkekirken i yderligere en situation, nemlig hvis de i forbindelse med vielse ønsker at antage ægtefællens efternavn. Også par, der har indgået registreret partnerskab borgerligt, fordi det ikke er muligt kirkeligt, skal henvende sig til folkekirken, hvis de i forbindelse med registreringen ønsker at ændre navn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at forslaget ikke kan antages at gøre en navneændring i forbindelse med vielsen væsentlig mere vanskelig for borgeren end efter den nuværende ordning. Der henvises bl.a. til det i betænkningen anførte om, at borgeren kan aflevere ansøgningsblanketten til vielsesmyndigheden i forbindelse med vielsen, hvorefter vielsesmyndigheden kan videresende blanketten til ministerialbogsføreren. Ministeriet finder således, at det faktum, at borgeren skal udfylde et par rubrikker mere end efter den nugældende lovgivning, ikke bør hindre, at der etableres én samlet indgang for alle navneændringer. For så vidt angår personer uden bopæl i Danmark er det ministeriets opfattelse, at der allerede nu efter domicilprincippet ikke kan foretages egentlige navneændringer for disse personer, uanset at disse indgår ægteskab i Danmark.

Institut for Menneskerettigheder påpeger, at en del mennesker har taget afstand fra, at bl.a. opgaver i forbindelse med navngivning og navneændring varetages i folkekirkeregi. Det gælder både mennesker, der har meldt sig ud af folkekirken og mennesker tilhørende andre religiøse samfund. Instituttet anfører videre, at dette problem synes at burde løses i fremtiden.

Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie finder, at gennemførelsen af en ny navnelov bør ses i sammenhæng med andre reformer og tjene til forenkling af borgernes kommunikation med myndighederne. Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie finder derfor, at det bør overvejes at kombinere gennemførelsen af navneloven med overførslen af hele området fra Kirkeministeriet til Justitsministeriet og på længere sigt gennemførelsen af civil personregistrering.

Foreningen *Et barn To forældre* finder, at navneopgaven vil være en fremmed opgave ved ministerialbogsføreren i forhold til, hvad denne ellers laver, og at ordningen måske kan vække anstød og mistanke om forskelsbehandling hos andre trosretninger. Foreningen finder, at folkeregistret er mere egnet og er mere i tråd med tankerne bag den nye kommunalreform, hvorefter alle henvendelser skal ske til et sted. Herudover vil folkeregistret have en juridisk afdeling at trække på. En sådan ordning vil overflødiggøre statsamtterne, hvilket harmonerer med, at disse skal nedlægges med udgangen af 2006. Ankeinstansen skulle så være Civilretsdirektoratet [Familiestyrelsen, ministeriets tilføjelse].

Foreningen af Statsamtmand er af den opfattelse, at navnesagerne i videre omfang end foreslået i lovudkastets § 16 bør henlægges til statsamtterne. Foreningen henviser til, at der er over 1300 ministerialbogsførere, der på en helt anden måde end tidligere skal sætte sig ind i den nye navnelovgivning, og at dette vil kunne be-

virke et stort arbejdspres for statsamterne i form af ministerialbogsførerens henvendelser om de mange tvivlsspørgsmål, der vil opstå. Der henvises her til, at statsamtet efter lovudkastets § 17 har vejledningspligt i alle spørgsmål om navneloven, uanset om der verserer en sag i statsamtet, og at sagerne kan rumme væsentlige forvaltningsretlige problemstillinger samt skønsmæssige vurderinger, som bedst behandles i et juridisk/administrativt miljø. Foreningen finder i det hele, at gennemførelsen af de i udkastet foreslåede ændringer bliver så komplekse, at der må stilles spørgsmålstejn ved, om det er administrativt hensigtsmæssigt, at forvaltningen af dette lovområde primært skal være henlagt til de over 1300 ministerialbogsførere.

Foreningen af Statsamtsjurister finder, at en væsentlig del af de sager, som efter lovudkastet foreslås behandlet af ministerialbogsførerne, kræver en omfattende sagsbehandling og en skønsmæssig vurdering. Foreningen nævner eksempelvis sager efter § 4, stk. 1, nr. 1 (samlevende) og nr. 5 (plejeforhold), § 5, stk. 2 (samlevende) og § 11, stk. 1, nr. 5 (samlevende), nr. 6 (plejeforhold) og nr. 8 (samlevende). Foreningen understreger, at der i statsamterne findes en høj grad af navneretlig ekspertise og forvaltningsretlig tradition. Foreningen finder, at det vil være en yderst vanskelig og ressourcekrævende opgave for mere end 1300 ministerialbogsførere at opnå en ensartet praksis og administrere en så omfattende kompetence på navnelovsområdet. Foreningen henviser til, at de hidtidige erfaringer med overførslen af opgaver inden for faderskabsområdet til ministerialbogsføreren ikke taler for at overføre yderligere administrative opgaver dertil. Foreningen frygter, at den foreslåede kompetencedeling enten kan indebære, at utilstrækkelig viden inden for området vil føre til, at lovens regler udvandes, eller at statsamterne vil få særdeles mange henvendelser fra ministerialbogsførerne. Endelig påpeger foreningen, at det er kompliceret at vejlede om sager, hvor man ikke har den daglige rutine.

Kommunernes Landsforening henleder opmærksomheden på, at udvalgets begrundelse for at henlægge den fremtidige opgaveløsning til ministerialbogsføreren, bygger på et ønske om, at borgeren skal have en indgang til ændring af navne og til tildeling af navne ved fødsel/dåb. Landsforeningen henviser i den forbindelse til regeringens udspil om Det Nye Danmark fra april 2004, hvoraf fremgår, at borgerne skal kunne henvende sig ét og samme sted – i kommunen – ved de fleste almindelige henvendelser til den offentlige sektor, uanset hvilken myndighed, der har det endelige ansvar for opgaveløsningen. På baggrund heraf henstiller Kommunernes Landsforening til, at den fremtidige opgaveløsning på navneområdet henlægges til kommunerne i landet og opfordrer samtidig til, at der foretages en analyse af de administrative og økonomiske konsekvenser ved en sådan flytning, samt en vurdering af betydningen af dette for betjeningen af borgerne.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til borgeren gør, at der fremover kun bør være én indgang for borgeren til behandling af alle navnesager. Ministeriet er endvidere enig i, at den samlede indgang bør være hos ministerialbogsførerne, idet ministeriet finder, at registrering af navngivning og navneændring mest hensigtsmæssigt bør fastholdes hos den myndighed, der også registrerer fødsler og dødsfald, hvilken i dag er ministerialbogsføreren (i Sønderjylland har der dog siden 1920 været borgerlig registrering af fødsler, dødsfald, navngivning og navneændringer m.v.). Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er endvidere ikke bekendt med, at den nuværende ordning, hvorefter borgerne i mange tilfælde, herunder også i visse tilfælde af navngivninger og navneændringer, skal henvende sig til ministerialbogsføreren, har vakt megen modstand.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er ikke enig med Foreningen af Statsamtmand og Foreningen af Statsamtsjurister i, at en væsentlig del af de sager, der efter betænkningens lovudkast foreslås behandlet af ministerialbogsføreren kræver en omfattende sagsbehandling og kan rumme væsentlige skønsmæssige vurderinger. For så vidt angår de af Foreningen af Statsamtsjurister nævnte sager, hvori det skal vurderes, om der foreligger et plejeforhold, finder ministeriet ikke, at dette vil kræve en omfattende sagsbehandling eller skønsmæssig vurdering, idet plejeforholdet bør godtgøres ved fremlægges af plejetilladelse eller erklæring fra den pågældende kommune om, at der har bestået et plejeforhold. For så vidt angår de sager, hvor det skal vurderes, om der foreligger et fast samlivsforhold, finder ministeriet heller ikke her, at denne vurdering vil kræve en omfattende sagsbehandling eller en væsentlig skønsmæssig vurdering, som ikke kan foretages af ministerialbogsføreren. Dette skyldes, at dokumentation for et fast samlivsforhold kan fremlægges i form af en erklæring om, at de samlevende lever i et ægteskabslignende forhold og ved fremlæggelse af udskrifter fra CPR, hvoraf fremgår, at de samlevende har haft fælles bopæl i mindst 2 år, eller ved at det eventuelt via CPR konstateres, at de pågældende har et fælles barn, og at dette barn enten allerede bærer det ønskede mellem- eller efternavn, eller der forinden eller samtidig indgives ansøgning om, at det fælles barn også skal have navnet som mellem- eller efternavn. Det er således Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at de sager, som må antages at kunne kræve en omfattende sagsbehandling og skønsmæssige vurderinger, efter udvalgets lovudkast er placeret i statsamtet, hvorfor ministeriet er enig i udvalgets forslag.

7.2. Myndighedernes ressourcer og lovudkastets økonomiske konsekvenser

Haderslev Stift er af den opfattelse, at lovudkastet notorisk vil indebære en øget arbejdsmængde og byrde for ministerialbogsførerne (personregisterførerne), og finder derfor, at man i den forbindelse bør overveje om, og i givet fald i hvilket omfang, en sådan forøgelse af arbejdsmængden bør udløse en kompensation fra statens side, enten i form af statstilskud eller mulighed for opkrævning af brugerbetaling.

Viborg Stift påpeger kraftigt, at de foreslåede ændringer uden tvivl vil medføre et stort administrativt merarbejde for såvel præster som kordegnekontorer.

Præsteforeningen anfører, at foreningen vil påse, at ændringen ikke medfører en for ministerialbogsføreren uacceptabel forøgelse af arbejdsbyrden. Foreningen har i den forbindelse med tilfredshed noteret sig lovudkastets § 16, stk. 4, samt bemærkningerne hertil [bemyndigelse til ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om, at flere sager, end de i § 16 nævnte, kan overføres fra ministerialbogsføreren til statsamtet, ministeriets tilføjelse].

Foreningen af Statsamtsjurister påpeger, at lovudkastets kompetencedeling kan føre til, at statsamterne vil få særdeles mange henvendelser fra ministerialbogsførerne, og at der efter deres erfaring ikke følger tilstrækkelige ressourcer med en sådan vejledningsopgave til at kunne løse den på forsvarlig vis.

Foreningen af Statsamtmænd finder, at statsamternes samlede arbejdsbyrde i forbindelse med navnelovsområdet bliver mindst lige så stor som nu. Hertil kommer, at sagerne om nydannede navne vil give anledning til hyppige træk i CPR, hvilket med de nugældende regler for afregning herfor vil medføre en merudgift.

Om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser kan Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender efter høring af de pågældende myndigheder oplyse, at lovforslaget for så vidt angår ministerialbogsførerne ikke skønnes at ville medføre et væsentligt merarbejde, da der er tale om forholdsvis enkle sager, og da Den Ny Kirkebog må antages at lette arbejdet med navnesager væsentligt. For så vidt angår statsamternes arbejde med navnesager forventes dettes omfang at blive nogenlunde uændret, da statsamterne efter lovforslaget friholdes for en del relativt enkle navnesager, men samtidig pålægges den fulde vejledningspligt. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 6.

Vojens Kommune håber ikke, at loven bliver vedtaget, før de sønderjyske personregistre får lov at føre registrene elektronisk.

Det er tilkendegivet fra Kirkeministeriet, at de sønderjyske personregisterførere kan kobles på Den Ny Kirkebog (DNK). Afklaringen af spørgsmålet har afventet den nye navnelov, og en afklaring af fremtidens registreringsystem. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender forventer således, at de sønderjyske personregisterførere vil blive tilkoblet DNK i forbindelse med gennemførelsen af en ny navnelov.

8. Gebyr

Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning finder, at såfremt der fastsættes bestemmelser om gebyr ved navneansøgninger, er det mest rimeligt at side stille alle typer af navnesager, således at der enten ikke opkræves gebyr, eller der opkræves gebyr for alle navneændringer med undtagelse af navngivning af nyfødte og adopterede børn.

Vojens Kommune anfører, at antallet af navneændringsansøgninger kan begrænses, hvis der indføres gebyr hver gang, og hvis ændring kun kan ske hvert 10. år som i Norge.

Provsten for Kolding Provsti finder, at en kompensation for den øgede arbejdsbyrde bør ske i form af direkte statstilskud snarere end i form af brugerbetaling, da brugerbetaling bliver vanskeligt administrerbart og i øvrigt er i strid med lovændringens intention.

Præsteforeningen har med meget stor tilfredshed noteret sig, at lovudkastet ikke indeholder bestemmelse om gebyr for behandling af navnesager. Foreningen advarer meget kraftigt mod den skadelige effekt på Folkekirken, som foreningen forudsiger, at en opkrævning af gebyrer gennem kirkekontoret vil have.

Kordegneforeningen udtaler, at foreningen er imod indførelse af gebyr på navneændringer. Det er foreningens opfattelse, at såfremt borgerens ønske kan imødekommes inden for lovgivningens rammer, bør dette være omkostningsfrit for den enkelte.

Islands Ambassade finder, at alle de herboende islændinge, der i årenes løb ikke har fået tilladelse til at bære efternavn ifølge islandsk navneskik og tradition, bør kunne ændre deres mellem- og efternavne uden omkostninger.

Lovforslaget indeholder ikke en gebyrbestemmelse. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har overvejet forskellige muligheder for en gebyrordning. Samlet set vurderes det imidlertid af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, at en gebyrordning i væsentlig grad vil svække den administrative forenkling, lovforslaget i øvrigt er udtryk for. En ordning, hvorefter der indføres gebyr på visse navneændringer, mens andre fritages for gebyr vil forekomme tilfældig og uforståelig for borgeren. Såfremt antallet af navneansøgninger stiger væsentligt mere end forventet, vil spørgsmålet om en gebyrordning blive overvejet igen. Der forventes en årlig stigning i navneændringer fra ca. 44.300 efter den gældende lov til ca. 61.000 efter lovforslaget.

9. Vejledning til myndighederne om den nye lov

Foreningen af Statsamtmand foreslår, at Familiestyrelsen, såfremt loven gennemføres, udover bekendtgørelse og cirkulære udarbejder en let læselig og forståelig vejledning, som i almindelig sprogbrug forklarer om mulighederne for navngivning og navneændring efter den nye navnelov.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Foreningen af Statsamtmand i, at der bør udarbejdes en sådan vejledning. Ministeriet vil tage initiativ til at sikre, at der etableres information af borgerne og undervisning m.v. af de relevante myndigheder.

10. Udover de nævnte høringssvar er der modtaget en række henvendelser fra en række borgere.